

Toetsingskader en korte toelichting

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg (2007) is een raamwet die regelt hoe Rijk, provincie en gemeente bij ruimtelijke plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het archeologische erfgoed te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Enkele van de uitgangspunten van deze wet zijn:

- archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is;
- vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdige stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemverstorende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt in een verplichting tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren en eventuele maatregelen om behoudenswaardige archeologische resten te beschermen door deze op te graven of in de bodem te behouden, tenzij deze niet zijn aangetroffen.

In de Wet op de Archeologische Monumentenzorg is aangegeven dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor hun bodemarchief. De gemeente Veldhoven heeft hiertoe een eigen archeologiebeleid opgesteld. In de Nota Archeologische Monumentenzorg Veldhoven, vastgesteld op 16 december 2008, zijn beleidsregels en wensen ten aanzien van de omgang met het archeologisch erfgoed geformuleerd en maakt de gemeente duidelijk hoe waardevol het archeologisch erfgoed voor de identiteit van Veldhoven is. De inbedding van de nota archeologie en de beleidskaart in het ruimtelijke ordeningsproces heeft vorm gekregen door een zogenaamd 'parapluplan' op te stellen: een overkoepelend, thematisch bestemmingsplan waarmee het beleid is doorvertaald in de vigerende bestemmingsplannen. Het bestemmingsplan "Parapluplan 2009" is op 5 maart 2010 onherroepelijk geworden.

Uit het Parapluplan 2009 bleek dat grote delen van de gemeente Veldhoven een hoge archeologische verwachtingswaarde hadden en dat voorafgaand aan veel bodemingrepen archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk was. Bovendien zijn sinds 2009 veel gebieden onderzocht en hebben deze geen archeologische verwachting meer. Om veel kleinschalig onderzoek en versnippering van onderzoek te voorkomen en om initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen beter van dienst te kunnen zijn, heeft de gemeente voor haar volledige grondgebied een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd en een gespecificeerde archeologische

verwachtingskaart opgesteld (Archeologische verwachtingskaart gemeente Veldhoven, november 2013).

De archeologische verwachtingen zijn vertaald naar archeologische beleidsadviezen (Archeologische beleidsadvieskaart, def. 10-03-2014).

De waarden en verwachtingen zijn voorzien van archeologische beleidscategorieën die aangeven vanaf welke verstoringsoppervlakte en -diepte archeologisch vooronderzoek dient plaats te vinden. Op de Archeologische beleidsadvieskaart zijn dit de categorieën 2 t/m 5. Deze zijn doorgaans op de verbeelding van het bestemmingsplan opgenomen als dubbelbestemming archeologie ter bescherming van de archeologische waarden.

Beoordeling *(nader te specificeren voor plangebied)*

Het plangebied Runstraat 40 bevindt zich in zone met zowel een hoge als middelhoge archeologische verwachtingswaarde (cat.4 resp. 5). Dat wil zeggen dat de kans op het aantreffen van archeologische resten in de ondergrond vrij groot is.

In het plangebied dient bij de aanvraag van een omgevingsvergunning te worden bekeken of archeologische maatregelen (bijvoorbeeld een archeologisch opgraving of behoudsmaatregelen) moeten plaatsvinden. Eerst wordt getoetst op de omvang (oppervlakte en diepte van de bodemverstoring van de geplande ontwikkeling). Is deze naar verwachting groter dan de ondergrenzen onderzoekspllicht die voor het plangebied van toepassing zijn, dan dient door de vergunningaanvrager een rapport te worden overlegd van een archeologisch vooronderzoek (bijvoorbeeld een booronderzoek of een proefsleuvenonderzoek) waaruit blijkt dat een archeologische maatregel (opgraving, behoud in bodem) moet worden getroffen, of dat een plangebied archeologisch kan worden vrijgegeven.

Een vooronderzoek is pas nodig als de omvang van het gebied waarbinnen de bodemverstoring plaatsvindt groter én dieper is dan de ondergrenzen die gelden voor met name categorie 4 (250 m² en 40 cm –MV). De omvang is een optelsom van de omvang van te bouwen gebouwen kabel&leiding sleuven en overige bodemingrepen die dieper gaan dan 40 cm onder maaiveld. Is de totale oppervlakte of diepte van de bodemingreep kleiner dan de ondergrens, dan is dus een archeologisch vooronderzoek niet nodig. De in het bestemmingsplan aangeduide dubbelbestemming waarde archeologie blijft evenwel van toepassing voor het gehele gebied, tenzij uit onderzoek is gebleken dat er geen archeologische waarden (meer) in het plangebied aanwezig zijn.

De beleidsmedewerker Monumenten en Archeologie van de gemeente Veldhoven kan aangeven welke vorm van archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is voor de aanvraag. De kosten voor de uitvoering van archeologisch onderzoek zijn voor de initiatiefnemer van het plan.

In het geval van onderhavig plangebied wordt (bij een te verwachten overschrijding van de ondergrenzen) aanbevolen eerst een eerste inventariserende vorm van onderzoek te doen middels een aantal (minstens 10) verkennende (guts)boringen en twee handgegraven profielputjes

(uitgaande van een plangebied van ca 1 ha. Deze dienen te worden uitgevoerd door een archeologisch bureau met een vergunning voor het uitvoeren van een dergelijk onderzoek (zie hiervoor: <http://sikb.nl/189>). Het (concept)rapport dient tezamen met een (cartografische) onderbouwing van de archeologische verwachting ter beoordeling te worden overlegd aan de gemeente. Indien uit het booronderzoek volgt dat het archeologisch niveau in het gebied niet overmatig is verstoord dient in geval van voorgenomen bodemverstorende werkzaamheden een nader onderzoek middels proefsleuven of opgraving plaats te vinden.

Kosten van een booronderzoek gecombineerd met een QuickScan archeologie bedragen ca. € 1.800 - €2.500,-

F.P. Kortlang (ArchAeO BV)

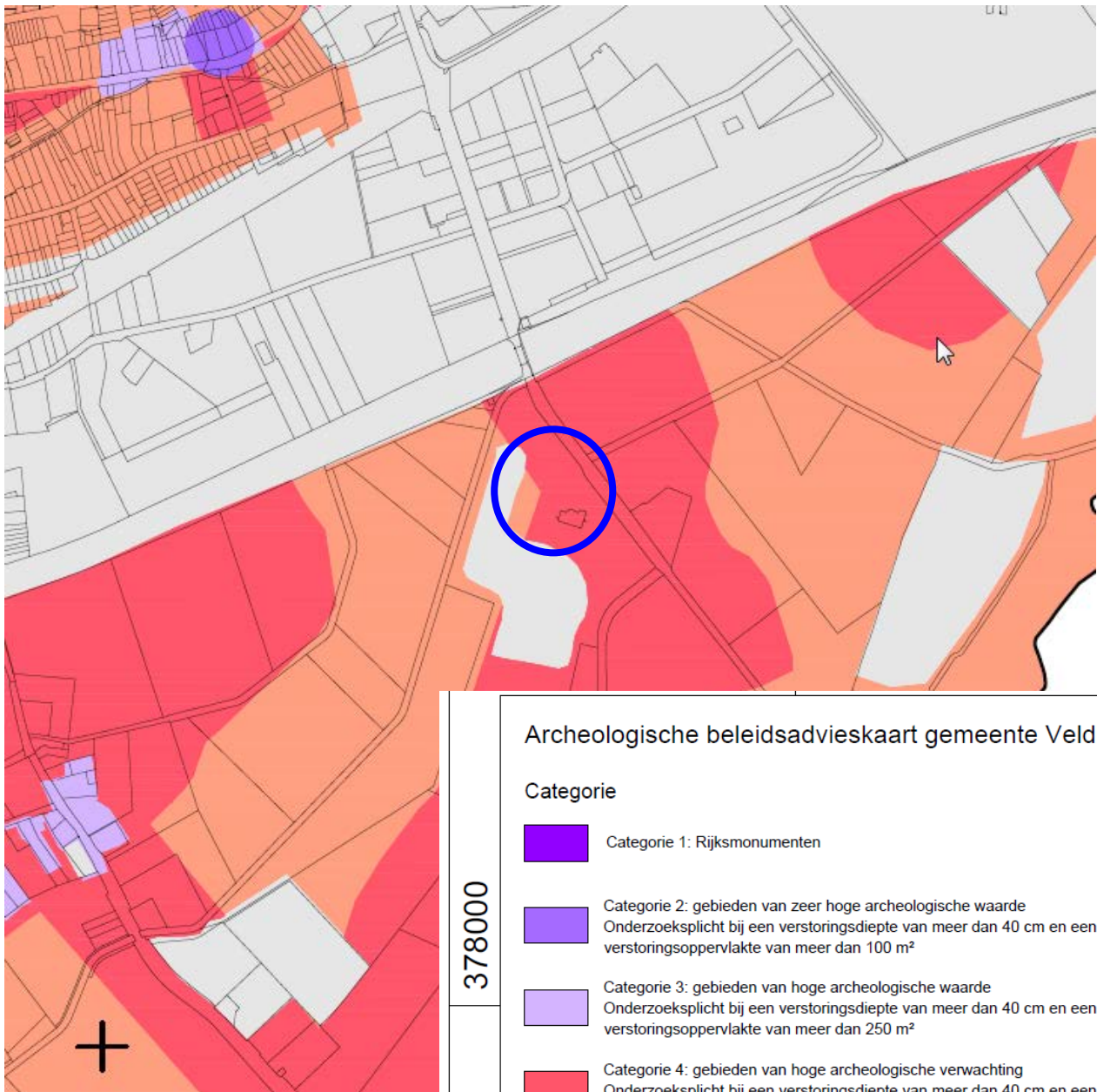
Afb. 1. Plangebied Runstraat 40 - Witven, gewenste situatie.

Planvoornemen.

De eigenaar van het recreatiebedrijf 't Witven heeft een verzoek ingediend tot het uitbreiden en het versterken van zijn huidig bedrijf aan de Runstraat. Het verzoek houdt in: het realiseren van een nieuw gebouw ten behoeve van hotel-en groepsaccommodatie en het bouwen van een 12-tal lodges. Het verzoek kan een meerwaarde opleveren voor het toeristisch-recreatief aanbod binnen de gemeente Veldhoven. Tevens kan het verzoek, een ruimtelijke kwaliteitsimpuls geven aan het gebied. Wil hiervan sprake zijn dan dient er aan diverse voorwaarde te worden voldaan. Zo zal ten eerste het bestemmingsplan moeten worden herzien omdat het verzoek niet past binnen het vigerend bestemmingsplan 'Buitengebied 2009'. Daarbij zal onder andere moeten worden aangetoond dat het plan (economisch) uitvoerbaar is en tevens leidt tot een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Voorgesteld wordt om een positief standpunt in te nemen omtrent het verzoek met in achtname van de in dit collegeadvies gestelde voorwaarden.

Afb. 2 uitsnede archeologische beleidsadvieskaart net daarop binnen de blauwe cirkel het plangebied Runstraat 40 (Witven)

Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Veldhoven

Categorie

- Categorie 1: Rijksmonumenten
- Categorie 2: gebieden van zeer hoge archeologische waarde
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 100 m²
- Categorie 3: gebieden van hoge archeologische waarde
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 250 m²
- Categorie 4: gebieden van hoge archeologische verwachting
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 250 m²
- Categorie 5: gebieden van middelhoge archeologische verwachting en naoorlogse woonwijken en industrieterreinen met een (oorspronkelijke) hoge verwachting.
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 2500 m²
- Categorie 6: gebieden van lage archeologische verwachting
Geen onderzoeksplicht
- Categorie 7: gebieden zonder een archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven
Geen onderzoeksplicht

Overig

- Topografie

378000

00